

KAMMERtoner

www.kammerselskapet.no

Johannes Sandberg

Nyåpning på Ringve

Kammermusikk i vest

JuniorSolistene i Serbia

Konsertkalender

Sommersang

Olavsfestdagene

Kamfest

**Nr. 2, 2013
- årgang 14**

“Janitsjar - fra Tyrkia til Trøndelag”

Årest utstilling på Ringve Musikkmuseum

www.ringve.no

Ringve

Christer Skog
FIOLINMAKER

Kjøpmannsgt. 44
7010 TRONDHEIM
Tlf. 73 52 93 91
Fax 73 53 33 06
www.fiolinmakern.com
post@fiolinmakern.com

ALT FOR STRYKERE UNDER ETT TAK

Besøk Trondheims mest
særpregede butikklokale!
Inngang fra Olavskvartalet
(gamle TSO-kantinen) eller
fra Kjøpmannsgata.

25 års *personlig* erfaring -
Din garanti for kvalitet!

Styreleder har ordet

Det er med et visst vemod jeg skriver lederen i Kammertoner for siste gang. Det har gått sju år siden jeg overtok vervet som styreleder etter Sigmund Tvette Vik i Trondheim kammermusikalske selskap. Det har vært interessante og lærerike år. Kammermusikk-selskapet har siden stiftelsen i 1999 utviklet seg til å bli en stødig og synlig støttespiller for kammermusikklivet i Trondheim og Trøndelag, og Trondheim har blitt stadig rikere på kammermusikk, for store og små, gamle og unge, glade amatører og topp profesjonelle.

Helt fra starten var hovedideen at Kammer-selskapet skulle være en felles "venneforening" for organisasjoner som driver kammer-musikalsk virksomhet, med Kammermusikk-festivalen og TrondheimSolistene som kjerne, og nå også med den nystartede Festival for tidligmusikk som en viktig partner. Samtidig skulle vi være nettverksorganisasjon for alle kammermusikkinteresserte; profesjonelle utøvere, amatører, studenter og elever, og ikke minst publikum.

Som nettverksorganisasjon har informasjons-arbeidet vært høyt prioritert, med utgivelse av Kammertoner med konsertkalender fire ganger i året. I tillegg etablerte vi i 2005 "Mellomtoner", en utsending av konsertinformasjon pr. e-post. Vi gleder oss over at interessen omkring både Kammertoner og Mellomtoner stadig øker. Medlemmer skriver i Kammertoner om ulike kammermusikk-prosjekter, og vi får stadig forespørsler fra både medlemmer og organisasjoner om å sende ut informasjon på Mellomtoner.

Kammerselskapet er ikke primært konsertarrangør, men noen faste arrangement har vi hatt på programmet hvert år: Huskonsertene og De unges konsert, i samarbeid med Kulturskolen. I tillegg har vi arrangert flere temakonsserter i samarbeid med Trøndelag teater, og lytteseminarer i samarbeid med Trondheim kammermusikkfestival.

Trondheim kammermusikalske selskap er basert på frivillig arbeid. Å drive selskapet hadde ikke vært mulig uten et effektivt og arbeidende styre som er villig til å løfte i lag. Styret har hele tiden vært sammensatt av representanter fra de ulike interesseområdene selskapet skal dekke, og utgjør i seg selv et bredt faglig nettverk.

I tillegg til styremedlemmene, har vi knyttet til oss en flott bukett av faste medarbeidere; sekretær, redaktør for Kammertoner, redaktør for konsertkalender, regnskapsansvarlig og pakkelag for utsending av Kammertoner. Jeg er stolt over hva vi har oppnådd sammen, og glad for å kunne overlevere en velfungerende liten organisasjon til neste styreleder.

Fra august overtar Erik Skanke Høsøien ledelsen av Trondheim kammermusikalske selskap. Erik er gitarist med tidligmusikk som spesialfelt. Blant annet er han medansvarlig for den nye festivalen, Barokkfest, som medlem av kunstnerisk råd der. Erik melder at han gleder seg til å begynne arbeidet i Kammerselskapet når han kommer til Trondheim i august.

Jeg vil også benytte denne anledningen til å takke alle medlemmene våre. Den årlige medlemskontingenten utgjør stammen i selskapets økonomi. Vi håper dere er fornøyde medlemmer som fortsatt vil støtte opp om denne viktige delen av Trondheims musikkliv. Ta med deg en venn på konsert, og verv musikkelskende nye medlemmer! Velkommen til Trondheim kammermusikalske selskap!

Takk for godt samarbeid og god oppslutning. Vi sees på konsert i musikkbyen Trondheim!

Styre og sekretariat, Trondheim Kammermusikalske Selskap

Styret

Erik Skanke Høsøien, styreleder
tlf. 924 05 250
e-post: styreleder@kammerselskapet.no

Dagrun Gilberg, styremedlem
Randi Tvette Vik, styremedlem
Ragnhild Torp, styremedlem
Sigurd Imsen, styremedlem
Tabita Berglund, styremedlem
Jørgen Vie, styremedlem

Varamedlemmer

Ragnhild Endseth Hagerup
May Thorseth
Bruce Sampson

Administrasjon

Unni Skogvang Hamnaberg, sekretær
tlf. 951 15 760
e-post: unni.skogvang@gmail.com

Ingvild P. Högberg, regnskapsfører
tlf. 971 11 731
e-post: ingvild@kamfest.no

Kammertoner

Per Christian Jørstad, red, tlf. 975 74 406,
e-post: perchristianjorstad@gmail.com

Konsertkalenderen

Ida Eilertsen, red, tlf. 976 63 383,
e-post: ida.eilertsen@ntnu.no

Bli medlem i Trondheim Kammermusikalske Selskap og få

- medlemsavisen Kammertoner fritt tilsendt hvert kvartal
- informasjon om konserter og arrangementer for kammermusikk
- tilbud om kammermusikkseminarer
- spesialtilbud på Trondheim Kammermusikkfestival
- medlemsrabatt på konserter i vår regi
- etter søknad, støtte til egen konsertering

Medlemskontingent pr. år:

kr. 250,- for enkeltmedlemmer
kr. 350,- for par
kr. 150,- for studenter og skoleelever

Kontingenten innbetales på konto:
9051 11 41779

NB: husk å merke betalingen med betalers navn

Kontoens adresse:
Trondheim Kammermusikalske Selskap
Postboks 5121
7447 Trondheim

Fra styret i Kammerselskapet:

Neste nummer av Kammertoner vil foreligge i september 2013. Konsertarrangører bør merke seg konsertkalenderen og melde inn konserter til Trondheim Kammermusikalske Selskap v/Ida Eilertsen, e-post: ida.eilertsen@ntnu.no, tlf. 976 63 383

Vi hører gjerne fra dere. Kommentarer og stoff kan sendes til perchristianjorstad@gmail.com

Nyåpning av Ringve Musikkmuseum

Ringve Musikkmuseum har vært under omfattende ombygging og utbygging det siste året, og "nye Ringve" åpner endelig den 30. mai. Den nye Vestibyen er hjertet for hele anlegget og starten på Ringvebesøket – uansett om du skal på konsert, i selskap, i museet eller til kontorene. Endelig kan det foregå konsert i Konsertsalen samtidig med at det er et selskap i den nye festsalen, Victoriasalen.

Nybygget åpner kvelden den 30. mai med utstillingen "Janitsjar – fra Tyrkia til Trøndelag". Finnes det likheter mellom et Osmansk hærtog fra 1700-tallet og et 17. mai-tog? Ja, begge er utenkelige uten janitsjarmusikk! I tillegg til en sal for skiftende utstillinger, er det i nybygget et rom for fordypning i Ringves digitale arkiv, Musikkhagen. Der kan man lytte til musikk, bla seg gjennom tidligere utstillinger og lese spesielt utvalgte godbiter.

Sommersang på Ringve

12.-16. juni er det igjen duket for Sommersang på Ringve – nå i ny drakt!

Sommersang er en festival dedikert til sangen. Vi byr på musikkopplevelser i kombinasjon med god mat og blomsterprakt i Ringve botaniske hage. Årets festival er et samarbeid mellom Ringve Musikkmuseum og Trondheim Symfoniorkester. Randi Stene er kunstnerisk leder for festivalen.

På programmet står Henry Purcells mesterverk av en barokkopera, Dido og Aeneas, som er Randi Stenes debut som operaregissør. Før forestillingen vil det være en kort introduksjon til operaen, som spilles alle dager under festivalen unntatt fredag 14. juni. Etter operaforestillingen torsdag 13. juni blir det barokknachspiel der to av sangerne fra operaen, Tuva Semmingsen og Vibeke Christensen, samt en gruppe musikere presenterer musikalske perler fra barokken.

Fredag 14. juni blir det en kveldskonsert der Randi Stene inviterer med seg to sangervenner og musikere fra Trondheim Symfoniorkester. Foruten Randi får vi høre Eir Inderhaug og Tom Erik Lie med utdrag fra

Flaggermusen, sanger av Gustav Mahler, Mozart og Bernstein. TSOs konsertmester Anna Gebert vil være solist i Johan Svendsen Romanse.

Lørdag 15. juni inviterer trondheimssopranen Bente Vist, som er bosatt i Danmark, til "Sang i sommernatten" i selskap med Tine Rehling, harpe, Tore Aune, fløyte og Christian Kjos, hammerklaver. Det blir musikk av Haydn og Kjerulf m.fl.

Årets plakat med motiv fra operaen Dido og Aeneas er laget av Håkon Bleken.

Se konsertkalenderen i Kammertoner for fullstendig oversikt over programmet under Sommersang.

Billetter får du kjøpt i Olavshallens billettluke (tlf. 73 99 40 50), Postkontorene, Trondheim Torg og Billettservice (tlf. 815 33 133), www.billettservice.no.

Billetter til familiesøndag og Rasmus & VBB kjøpes på Ringve Musikkmuseum.

Klassiske Olavsfestdager

Fra Olavsvaka i 2012. Foto: Anita W. Lande/Olavsfestdagene

Olavsfestdagenes 51. festival byr på mange store klassiske opplevelser i både små og store format, i kjente og mindre kjente innpakninger, med musikere og sangere av verdensklasse, og selvfølgelig med noen overraskelser i ermet. Årets tema er Istanbul og østkirken, og mange av programpostene er med på å farge festivalen i et mer orientalsk tonespråk.

Med en uvanlig Åpningshøymesse vil årets festival på 28. juli, som er J.S. Bachs dødsdag, for første gang la en Bachkantate klinge i Nidarosdomen slik den opprinnelig var ment fra Bachs hånd. Oslo Domkor med sin dirigent Terje Kvam får med seg orkester og fire solister i Bachs kantate nr. 80 basert på "Vår Gud han er så fast en borg". I et innledningsforedrag før gudstjenesten gir Kvam og musikerne en innføring i hvordan og hvorfor mester Bach skrev sine kantater integrert i selve gudstjenesten. Oslo Domkor har siden 2006 hatt et prosjekt – Ad Fontes, til kildene – der de tilbakefører den klassiske

musikken til gudstjenesten og samtidig forankrer det liturgiske i det musiske.

Til fjorårets 50-årsjubileum ble Henrik Ødegaard invitert til å skrive en Olavsvesper med utgangspunkt i det gamle Olavsofficiet fra middelalderen. Det ble en fantastisk konsert der det gamle utgangspunktet, representert ved Schola Sanctae Sunniva, ble kontrastert og kommentert av Ødegaards rike klangverden. Vi har fått mange oppfordringer om å spille verket igjen. Olavsvesper er årets Åpningskonsert, og det er mange som gleder seg til et gjenhør med dette flotte verket som vi håper blir et musikalsk representasjonsverk for festivalen.

Ringve internasjonale sommerkurs holdes i år for 36. gang og er Europas lengstlevende kurs for tidligmusikk. Tradisjonen tro avrunder studentene en ukes intensiv undervisning med konsert på åpningsdagen, 28. juli, i Øysteinsalen. Lærerne skal i ilden dagen etter i Vår Frue kirke med Dogen og

Sultanen. Konserten Dogen og Sultanen gir et innblikk i den omfattende, for oss ganske ukjente, kulturutvekslingen som foregikk mellom Venezia og Konstantinopol/Istanbul fra 1200-tallet og flere hundre år framover. Du får høre feiende orientalske trompetmarsjer, lidenskapelige melodier, sødme og mystikk av verdens ledende tidligmusikere. NRK P2 sender konserten direkte.

Årets store satsing er "Norges Domkor". Vi har invitert alle de 11 domkorene i Norge til å komme til Olavsfestdagene for å øve inn og framføre Rachmaninovs monumentale korverk Vesper. Responsen har vært stor og 200 sangere inntar Nidarosdomen sammen med Moskvapatriarkatets 16 manns-sangere. Her får vi høre hvordan Rachmaninov bringer musikken fra Konstantinopol videre i vår tids kunstmusikk. Randi Stene er solist, og dirigent for det hele er dansken Mogens Dahl.

Bluesgitarist Knut Reiersrud har på sin siste plate invitert TrondheimSolistene til et musikalsk samarbeid som sprenger grenser. Her behandles Schuberts Strykevintett i C-dur og Brahms' Strykesekstett i B nyskapende og respektløst. Men med musikere av dette kaliberet i alle ledd blir resultatet en musikalsk framføring som bringer nytt liv til gamle klassikere og lar oss få være med å avdekke andre aspekt og nyanser som vi ikke har vært vitne til før. Mens TrondheimSolistene stort sett er tro mot det gamle notematerialet, dog i sin livsbejaende tolkning, flettes elementer fra pop, jazz og blues inn som improviserende partier. Resultatet er en overraskende og original versjon av våre høyt elskede kammerstykker som faktisk tåler behandlingen meget godt!

Årets store urframføring er Asylos med tekst av Aasne Linnestå og musikk av Maja Ratkje. De får med seg mezzosopranen Marianne Beate Kielland, Det Norske Jentekor og Schola Sanctae Sunnivae i et verk som setter kvinners menneskeverd i sentrum. I dagens multikulturelle og -religiøse Norge er det mange ulike verdisyn på kvinner. Vi markerer 100-årsjubileum for kvinners

stemmerett i Norge med fokus på hva kvinner som kommer hit fra andre deler av verden opplever i møtet med vårt land.

Engegårdskvartetten har siden oppstarten under midnattssolen i Lofoten i 2006 raskt seilt opp som et av de mest ettertraktete ensembler i Norge. De har rukket å gi ut flere cd-er, har mottatt priser og samarbeidet med solister av verdensklasse, som Leif Ove Andsnes, Frans Helmerson og Nobuko Imai. I Frimurerlogen står Schuberts Strykevartett nr. 13 i a-moll op. 29 (Rosamunde) og Brittens Strykevartett nr. 2 i C-dur på programmet. Det går allerede gjetord om kvartettens tolkning av dette skjellsettende verket. Engegårdskvartetten består av Arvid Engegård, Alex Robson, Juliet Jopling og Jan Clemens Carlsen.

Arve Tellefsens Musikerpris tildeles i år det lovende bratsjtalentet Eivind Holtmark Ringstad. I 2012 vant Ringstad, som første nordmann, førstepris og tittelen "Eurovision Young Musician 2012". Denne prisen fører seg inn i en lang rekke priser nittenåringen har mottatt så langt i karrieren. Vi lar prisvinneren møte Årets Musiker i 2012, det store fiolintalentet Joakim Røbergshagen til samspill.

Med seg har de både TrondheimSolistene og klavervirtuos Christian Ihle Hadland. Velkommen til musikalsk fyrverkeri!

Danske Susanna Eken har alet opp en hel generasjon sangstjerner fra hele Norden. Hun har vært lærer på Olavsfestdagens Mesterklasse i sang i 16 år. Du får oppleve henne i fri dressur der hun instruerer sine sangstudenter med publikum tilstede i Åpen mesterklasse. Årets studenter gir oss i tillegg konserten På sangens vinger. Vi ønsker velkommen til Grand Finale for årets Olavsfestdager med en feiende flott Operagalla til ære for nettopp Susanna Eken i Olavshallen med TSO. Her vil en perlerad av norske og danske sangere i verdensklasse, alle tidligere elever av Eken, hylle sin gamle lærer i en festkonsert av dimensjoner.

Randi Wenche Haugen

Kamfestprogrammet er klart

For 18. år på rad er det i september igjen klart for Trondheim kammermusikkfestival! Programmet er rykende ferskt og billettene i salg. Nok en gang kan festivalen by på et program som overrasker og utfordrer.

Vi er veldig stolte over å kunne presentere russisk-amerikanske Lera Auerbach som årets festivalkomponist. Auerbach er en kunstnerpersonlighet av de sjeldne – en glitrende pianist, skriver dikt både på russisk og engelsk, og er selvfølgelig komponist i verdensformat. I tillegg er hun utnevnt til Young Global Leader av World Economic Forum i Davos, en tittel hun deler med blant annet det norske kronprinsparet. En annen liten link til Norge har hun også – Auerbach tok pianotimer hos den norske professoren Einar Steen-Nøkleberg under studiene. Under festivalen vil det bli fremført hele fjorten verk av Auerbach og flere av disse vil bli fremført av komponisten selv. Spesielt må nevnes kammeroperaen “The Blind” – hvor publikum skal ha bind for øynene, mens andre sanseinntrykk som lukt, varme og kulde tas i bruk.

Stjerner fra fjern og nær

Sponberg, Glorvigen, Haugerud & Joner, noen av Norges fremste tangosolister, vil skape ekte Buenos Aires-stemning – og velkjent Festivalaperitifstemning – i Frimurerlogen, og balkanmusikk med Jovan Pavlovic og Marko Markovic vil løfte taket på Ferstad gård. Åpningskonserten i Nidarosdomen, med blant annet TrondheimSolistene og Nidarosdomens Jentekor, vil bli en mektig opplevelse. Det relativt nystartete blåseensemblet Oslo Kammerakademi besøker festivalen hele uka, et ensemble som har fått strålende kritikker for CD-innspilling og konserter over hele Europa. Sopranen Ann-Helen Moen, pianist Håvard Gimse, den britiske fiolinisten Levon Chilingirian, bratsjisten Thomas Riebl fra Østerrike, trondheimsfiolinisten Marianne Thorsen og den britiske cellisten Louise

Hopkins vil være sentrale festivalmusikere gjennom hele uken. Tradisjonens tro blir det kammerkonserter på Lade Gaard og i Stiftsgården. Vi fortsetter suksessen med “Musikk mellom linjene”, hvor vi i år får besøk av forfatter Frode Grytten. Daniel Herkedals “Dagen etter” – et verk i grenseland mellom folkemusikk og jazz – vil bli fremført på Dokkhuset av Nord-Trøndelag kammerorkester, Quintus jazzmusikere og sangsolist Helene Bøksle.

Unge i fokus

Fargespillsuksessen fra i fjor fortsetter! Barn og unge fra 30 land inntar Lille sal i Olavshallen med sin sprudlende forestilling som inneholder sang, dans og sirkus fra hele verden. Etter et pauseår på grunn av ombygging ved Ringve Museum, er vi tilbake for fullt med familiedag på siste festivaldag. Her blir det konserter og aktiviteter gjennom hele dagen med bl.a. “Jakten på lydbølgen” med Solveig Hareide & TrondheimSolistene.

Festivalen fortsetter også sin satsing på unge talenter, i år med Trondheim International Chamber Music Competition hvor vi i år har hatt rekordsøkning fra hele 30 nasjoner! Hele konkurransen er mulig å få med seg, både live og på nett, og som flere år tidligere arrangerer Kammersekskapet Lytteseminar underveis.

Nytt av året er at vi senker billettprisene, og spesielt studentprisene! Festivalen ønsker at så mange som mulig skal få ta del i disse møtene med store internasjonale kunstnere og fantastisk musikk. Vi vil også at alle skal få med seg så mange konserter som mulig, og virkelig ta del i festivalstemningen. Og vi anbefaler som vanlig å kjøpe Festivalpass! Sett av siste uka i september, og la deg overraske og utfordre!

Les mer om festivalen på kamfest.no

Festivalkomponist Lera Auerbach. Foto: F. Reinhold

Til Serbia med Juniorsolistene

JuniorSolistene tar imot applaus etter konsert i Zrenjanin.

Flaks! Fra 3. til 6. april kan jeg ta meg fri for å dra til Serbia med JuniorSolistene! TrondheimSolistenes rekrutteringsorkester skal på turné en hel uke. En gruppe på 19 entusiastiske og dyktige ungdommer i alderen 14 til 20 år fra Midt Norge, under ledelse av Sigmund Tvette Vik.

Jeg møtte gruppen på Gardermoen onsdag morgen, kjente dem ikke, men fant dem lett der de var – med alle fele og cellokassene sine. Bare Sigmund så jeg ikke – underlig? – “Han måtte til lege med en fiolinist som hadde skadet øyet sitt”, fikk jeg høre. Ingen slik beredskap på Gardermoen, og flyet videre til Beograd skulle gå ganske snart! Oi, krise! Hva med hun som hadde skadet seg?

Det gikk bra, fiolinisten fikk behandling på legevakten på Jessheim(!) og ble fort bra igjen, og orkesteret kom seg til Beograd i rett tid.

Vel fremme og innkvartert på et hyggelig hostel, ble vi av Tina fra ‘Tutti Serbia’ fulgt opp til musikkskolen der det var intens jobbing frem til kvelds. For meg hadde turen to høydepunkter, det ene var selvsagt konsertene, men like stort var det å se Sigmund i aksjon med disse unge menneskene. Jeg har ikke sittet timevis inne på orkesterprøver siden jeg reiste rundt med Oslo-Filharmonien og Mariss Jansons. Det var minst like imponerende og fascinerende å se hvorledes Sigmund jobbet med JuniorSolistene.

Med base i Beograd dro orkesteret ut i distriktene og holdt konserter. Første dag nordover til Zrenjanin, litt kjedelig to timers tur, men stemningen i bussen var på topp! Alltid på topp! Spente, trygge, dyktige ungdommer skulle få vise sine kunster. I Zrenjanin ble vi møtt av musikk læreren og rektor for Josif Marinkovic musikkskole. Superentusiastiske og vennlige mennesker som viste oss rundt

og introduserte oss for musikkstudenter og andre musikere. Dermed øving, mat og intens spenning før første konsert. Konserten skulle avholdes i bystyresalen i Rådhuset, og det var gratis. Noen av musikkskolens egne musikere skulle ha innslag først. Ville det komme noen? Ingen trodde egentlig det. Vi flyttet på border og stoler for å få plass til i alle fall noen. Men så begynte de å sige opp trappen og inn i salen, de bare kom og kom! Unge og gamle, de satt på bord og det som fantes av stoler, de sto som sild i tønne og strakte hals, vi hadde ikke tilstrekkelig antall programmer. Konserten ble noe av det festligste jeg har opplevd! Publikum var helt fjettet, og ungdommene spilte så taket løftet seg. Flere ekstranumre, blant annet en rocka versjon av Michael Jacksons Billie Jean, alle ville ha mer. Orkesterets 14-åring sa etterpå: – “Tenk å kunne gi så mye glede til så mange! Da er det jammen verdt alt strevet.”

Dagen etter gikk turen til Novi Sad og Sremski Karlovci, flotte steder proppfulle av kultur og historie. I Beograd samarbeidet JuniorSolistene med det lokale ungdomsorkestet fra Kornelije Stankovic musikkskole. Samspill med ungdommer på samme alder og samme nivå er veldig vellykket, og noe JuniorSolistene prøver å få til på alle sine

turnéer. Hederlig omtale på statlig tv, radio og i avisene fulgte over alt, og orkesterets suksess fortsatte hele uken. Vår norske ambassadør i Beograd var grenseløst henrykt og stolt etter å ha overvært den siste konserten og ønsket alle velkommen tilbake!

Bibbi Bøhn

JuniorSolistene spilte live på nasjonal frokost-tv i Serbia.

Pianist Sandberg

Musikklærer i Trondhjem i halvhundrede aar – Johannes Sandberg

Dette er overskrift på en artikkel i Dagsposten 31. juli 1916, egentlig en hilsen og hyllest til Johannes Sandberg (1841-1923), skrevet av historikeren Henrik Mathiesen (1847-1927). Sandberg har nå vært klaverlærer i Trondheim i 50 år, og det er grunnen til at H. Mathiesen skriver dette.

Det går fram at Sandberg er en beskjeden mann som i sin leilighet i Schultz gate bak Vår Frue kirke er opptatt med klaverundervisning gjennom året, men hver sommerferie reiser han til Sør-Europa til sine mange venner og kontakter i de store musikkbyene der, og han vanker blant annet hos familien Wieck, Robert Schumanns svigerfamilie.

Jeg har lenge lurt litt på dette med livet til Johannes Sandberg. Jeg vet at han var med og stiftet Trondhjems Musiklærerforening i 1905, og at han var en viktig person der i mange år, og jeg vet at en vei på Lade er oppkalt etter ham, Pianist Sandbergs vei. I tillegg vet jeg at det er en trist historie knyttet til hans navn.

Derfor tok jeg en tur til Gunerusbiblioteket og fikk titte litt på Sandbergs brev og notater. I det private arkivet er det brev og postkort sendt til ham, men ingen brev skrevet av ham selv. Interessant var det å se to attester/anbefalinger: Den ene er en uttalelse fra pianisten Edmund Neupert fra 1878 (det var han som urframførte Griegs a-moll konsert). Han skriver at Sandberg har i lengre tid vært hans elev, og Sandberg "er i Besiddelse af alle Betingelser for at være en dygtig Lærer i Klaverspil, ligesom han selv er en udmærket Klaverspiller." Han sier også at han har sett "en overmaade rosende omtale om Herr Sandberg fra Prof. Kullak i Berlin".

Den andre attesten er fra 1880 og underskrevet av Professor Theodor Kullak (1818-82) fra Neue Akademie der Tonkunst, datidas største private læreanstalt i Berlin. Kullak hadde stiftet denne, og han var direktør der til sin død. Han skriver at Sandberg var en høyst talentfull elev som sikkert nå

Johannes Sandberg med noen av sine elever. Foto: Peder O. Aune. Fra Univ.bibl. i Trondheim.

(i 1880) har utviklet seg til en betydningsfull kunstner. Det var også et avisutklipp i arkivet i forbindelse med Kullaks død. Artig er det å lese at Liszt alltid foretrakk Prof. Kullaks elever! Agathe Backer Grøndahl, Erika (Lie) Nissen og Edmund Neupert var også elever av ham – og så Johannes Sandberg!

I det private arkivet er det veldig mange brev fra Marie Wieck, berømt klaver- og sangpedagog i Dresden, og søster av Clara Schumann. Et brev er fra komponisten Julius Röntgen, en av Griegs beste venner, og det er brev fra Agathe Backer Grøndahl. Hun har tydeligvis studert samtidig med Sandberg i Berlin, for hun spør i et brev om han kan ledsage henne og to andre damer samme kveld når de skal gå til Circus Benz(?) – der kan ikke damer gå alene!

Jeg fant også mange brev fra tidligere elever som har begynt å studere i utlandet (København, Dresden, Leipzig m.fl.). Det er tydelig at de setter sin gamle lærer i Trondhjem høyt, og de spør om råd og forteller om teknikker. Olav Kielland er en av disse elevene.

Interessant er det at Trondhjems Musiklærerforening ble stiftet hjemme hos ham i 1905. (Se annonse). Jeg fant også en annonse om at A. Bruns Boghandel skal opprette en musikhandel, og Hr. Pianist Johannes Sandberg skal bestyre den. Det vil bli sørget for "et fyldigt Lager af saavel klassisk som moderne Musiklitteratur", kan vi lese i annonsen. Årstall for dette er imidlertid ukjent.

Flere damer i Trondhjem annonserer tilbud om klaverundervisning i disse årene, og Sandberg fungerer som "reference". I begynnelsen var Sandberg så beskjedent at han ikke holdt elevkonserter, men det "lyktes etter mange aars forløp at faa Sandberg til at holde elevkonserter", skriver H. Mathiesen. I denne "hylningsartikkelen" fra 1916 får vi vite at Sandberg vokste opp i Trondheim og fikk klaverundervisning hos Martin Andreas Udbye før han dro til Berlin for å studere i 1865. Han ble tilbudt en undervisningsstilling ved universitetet i Budapest på slutten av 1880-tallet, men avsto – og i 1893 var han i Wien hvor han studerte metoden til den berømte pianist Leschetizky. Denne klaverpedagogen hadde tusenvis av elever og underviste til han var godt over 80 år.

Johannes Sandberg døde i 1925. Han opprettet i sitt testamente et legat som skulle tilfalle "nerveslitte musiklærere (mænd og kvinder) som er medlem av T.M.L.F. til sommerferie og annen hjælp". Han hadde bestemt at pengene skulle deles ut hvert år på hans fødselsdag 7. desember. Det ble dessverre aldri noe av dette legatet – bobestyreren underslo midlene. Ikke desto mindre bekostet T.M.L.F. gravstedet på Domkirkegården, og de har gjennom mange år lagt ned krans der hver jul.

– Sandberg oppholder seg tydeligvis ved Sandefjord bad sommeren 1916. H. Mathiesen omtaler ham i artikkelen som "den sande kunstner", og han avslutter med ordene "telegrafer noget vakkert dit".

Randi Tvette Vik

Kilder: Henrik Mathiesen: "Musiklærer i Trondhjem i halvhundrede aar, Johannes Sandberg". Dagsposten, 31te juli 1916. Johannes Sandbergs privatarkiv på Gunerusbiblioteket, NTNU.

Anne Cathrine Due Aagaard: Trondhjems Musiklærerforening 1905-2005, "skal hun ha betaling for det også!?"

Fylkesgrenseoverskridande kammermusikk

Har du planar om eksotisk sommarferie i nabofylket i sør? Her er nokre tips om festivaalkultur mellom fjordar og fjell i Møre og Romsdal.

Kyrkjehola Kulturbeite

Underteikna sitt hjertebarn; Kyrkjehola Kulturbeite i Stordal, byr som vanleg på vakre og utfordrande møte mellom ulike kunstatar. Programserien strekker seg over heile sommaren og finn stad på særigne arenaer som Rosekyrkja, Nilsgardstunet, og ikkje minst nyvinninga Dyrkornfabrikken ved innseglinga til Geirangerfjorden. Huset skriv seg frå Sunnmøres tidlegaste industrihistorie. Det har eige kraftverk og ei rekkje salar som fekk både artistar, publikum og presse til å sperre opp auge og øyre under opningssesongen 2012. Eit uant kulturhuspotensiale!

Av årets kammermusikalske bidrag kan nemnast gruppa Los Osos Polares med mor Ingrid Nyhus og son Håkon Magnar Skogstad i spissen for eit kremlag av unge norske tangomusikarar – alle med utspring i Trondheimsmiljøet. Mellom årets høgdepunkt finn vi også det estiske kammerkoret Heinavanker. Ein Londonbasert cellotrio med norske Torun Sæter Stavsen på laget gjestar festivalen med spennande ny musikk. Uttrykket ligg i grenselandet mellom samtid og renessanse.

I august opptre den svenske jazz- og komponistlegenden Georg Riedel i kammerjazz-format med ny musikk til tekstar av Cornelis Vreeswijk. Vår internasjonalt profilerte sopran Ann-Helen Moen kjem også. Ho har med seg Bergmund Skaslien (bratsj), Martin Högberg (gitar) og underteikna (piano/komposisjon) og skal urframføre musikk til dikt av dominikanarmunken Arnfinn Haram – sylskarp samfunnsdebattant, teolog og skribent som gjekk bort i fjor sommar.

FjordCadenza-festivalen

I nabokommunen Skodje går FjordCadenza av stabelen 10.-14. august.. Kunstnarisk leiari er dirigenten Rune Bergmann. Forutan kammermusikk med internasjonale solistar blir det i år fokus på orkestermusikk med komponisten Kjell Flem som hovudprofil. Eit høgdepunkt blir urframføringa av hans cellokonsert med Maximilian Hornung som solist. I Skodjes nye storstove Gomerhuset, får ein også oppleve Rakhmaninovs 2. klaverkonsert med Cassandra Wyss. Denne “ungprofil-festivalen” som nyleg gjenoppstod etter nokre års pause, kan dessutan skilte med solistkonkurranse. Her kan deltakarane strekke seg etter både pengepremiar og framtidige solistoppdrag. Fjorårets vinnar var pianisten Sivert Blindheim, kjend frå Unge Musikere ved NTNU.

Musikkens Venner

På Romsdalssida i Vestnes kommune, finn vi Musikkens Venner Tomrefjord med eit stadig meir offensivt program. I månadsskiftet juni/juli opptre mellom andre Trondheim-Solistene; både med eige repertoar og akkompagnerande for tidlegare nemde Ann-Helen Moen samt fleire solistar frå Den Norske Opera. Musikanane Daniel Herskedal (tuba), Heine Bugge (trekkspel), Marius Neset (saksofon) og Martin Bredin (piano) er også gjennomgangsfigurar i ulike konstellasjonar i ei svært innhaldsrik helg.

Nynorske festspel

Lat meg også nemne Dei nynorske festspela den siste veka i juni. Dette er ei årleg mønstring av nynorskorientert kultur; med både litteratur, historie, musikk og billedkunst. Hovudarena er Ivar Aasen-tunet i Ørsta kommune. Av kammermusikalsk program kan nemnast prosjektet “Horisontar” med slagverkar Eirik Raude og trompetist Arve Henriksen, samt Henning Sommerros utsøkte produksjon “Neonlys på Ivar Aasen”.

Brødrene Larsen og TrondheimSolistene i Rosekyrkja i 2011. Foto: Sunnmørsposten.

Festivalen byr også på musikk av komponisten Magnar Åm. Ved konservatoriet i Trondheim hugsar mange Sigrid Sørungård Botheim som var pianostudent her for nokre få år tilbake. Denne jenta har no også slått seg opp som forfattar, og er saman med søstera Guri ein av årets festspeldiktatarar.

I dét dette bladet går i trykken er for øvrig den nyetablerte Sunnmøre Kammermusikkfestival nettopp avslutta. Festivalen er lokalisert i den ytre, sørlege (og pengesterke) regionen av Sunnmøre, og er resultat av

eit fruktbart møte mellom kultur og næring. Wolfgang Plagge og Annar Føllesø er kunstnariske leiarar. Ei rekkje store kammermusikkprofilar som Nora Taksdal, Per Kristian Skalsstad, Priya Mitchell og Yuval Goltibovich er blant plaktnamna. Også her står seminar og meisterklasser med ein ung profil sentralt.

Som ekte møyning i eksil er det berre å seie: Velkommen over fylkesgrensa!

Odd Johan Overøye

HUSK MEDLEMSKONTINGENT FOR 2013

Det er tid for innbetaling av medlemskontingent for 2013.
Vårt program for utsending av e-post heter Conta faktura.
Følg med på e-post merket Conta. Dette er ikke spam!

Hvis du ikke har e-post kommer faktura i posten.

Kontonummer er 9051 11 41779.
Betalingsfrist er 1. juni.

KAMMERtoner

Trondheim kammermusikkfestival

Kammermusikk på Borggården

Fargesvill

Konserkalender

Gunilla Susemanti

Anne Sophie Mutter

Sir Peter Maxwell Davies

Nytt konserttilbud for tidligmusikk

Nr. 3, 2012
- årgang 13

KAMMERtoner

Årets æresmedlem: Knut Lauritzen

I Edvard Griegs skygge

Musikkopplæring i 100!

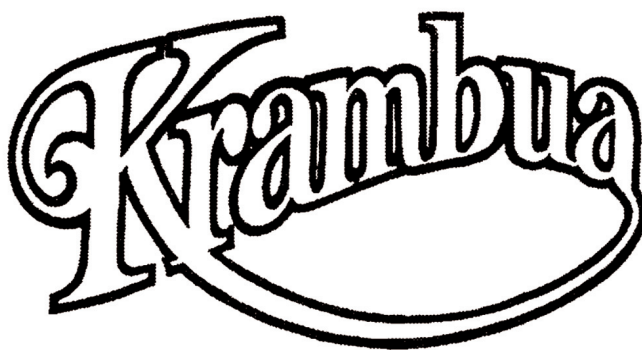
Ny festival: Barokkfest

TrondheimSolistene i Vietnam

Billuca Ensemble

Konserkalender

Nr. 4, 2012
- årgang 13

– Et spise -drikke -treffsted med alle rettigheter

Krambugt. 12, 7010 Trondheim • Tel. 73 53 52 53 • www.krambuatrondheim.no

Tradisjonsrik spesialforretning for strykeinstrumenter

- Eget verksted
- Leopold, Arcus og Coda-Diamond karbonfiberbuer på lager
- Strenger, også hardingfele
- Kjempeutvalg instrumenter og rekvisita
- Fiolin begynnersett fra kr. 3.000,-
- Kontrabasser for amatører og profesjonelle
- Karl Peteri instrumenter, proffkvalitet
- Zoltan Bakos fioliner div. prisklasser
- Czech Ease kontrabasser med reiseetui

Fjordgt. 3 – Trondheim - tlf. 73 51 73 80 – www.viken-fioliner.no

FLØYTESPESIALISTEN
+47 40 40 45 84 • www.panmusikk.no

 YAMAHA

Tom Powers

*The Muramatsu
flute*

Altus

Philipp Hammig

Pearl Flutes

TRONDHEIM
SYMFONIORKESTER

TSOs kammerkonserter

Rådhusalen, Trondheim folkebibliotek
Søndager kl. 13.00

Aktuelle søndager og program annonseres

Se gjerne
www.tso.no/program-kammerkonserter

Gratis adgang!

Annonce CopyCat?

Avsender: Trondheim Kammermusikalske Selskap, Postboks 5121, 7447 Trondheim

TRONDHEIM **SOLISTENE**